

Naar een economie van genoeg

Degrowth, 25% revolutie & sufficiëntie in de praktijk

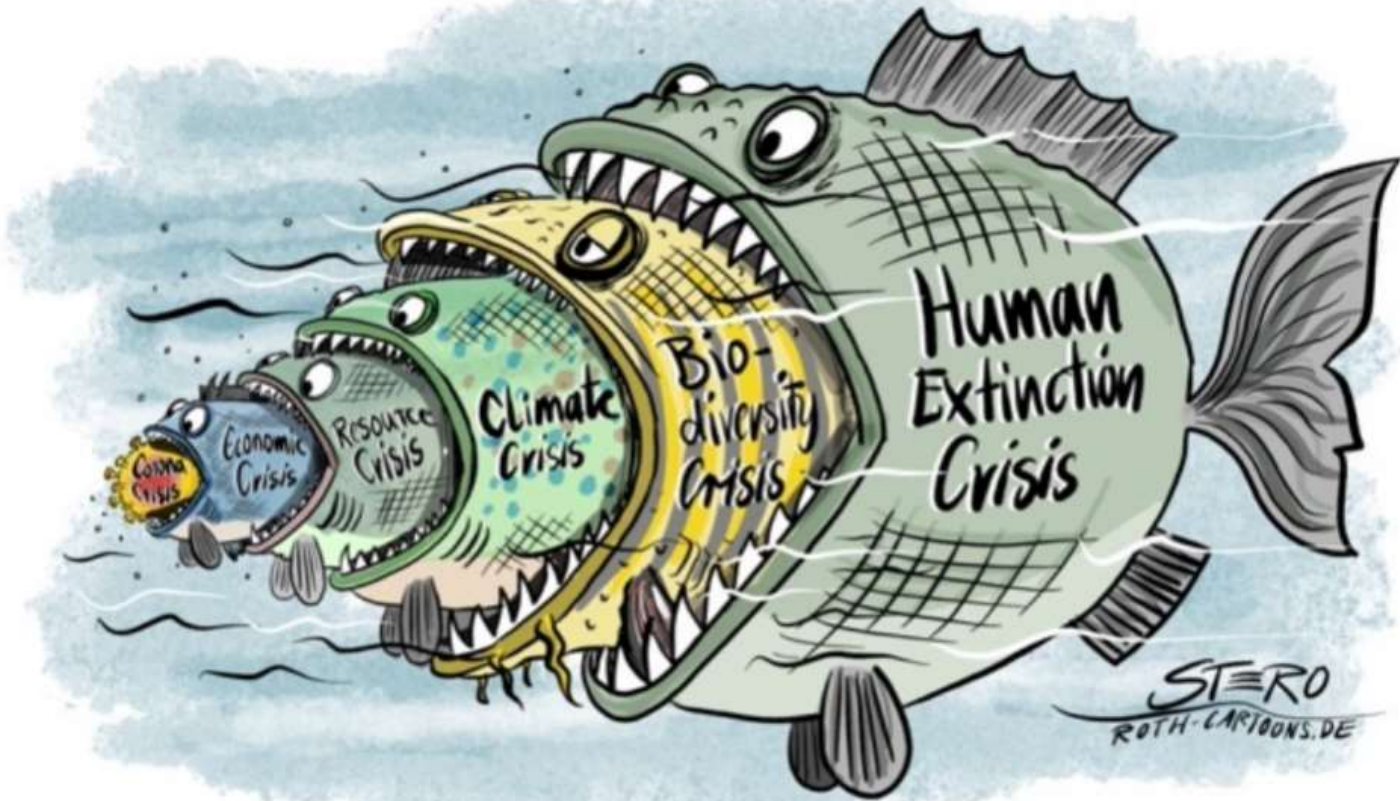
Dit is Bert, uit Schelle. Samen met zijn vrienden startte hij het Deelatelier Rupelstreek op.

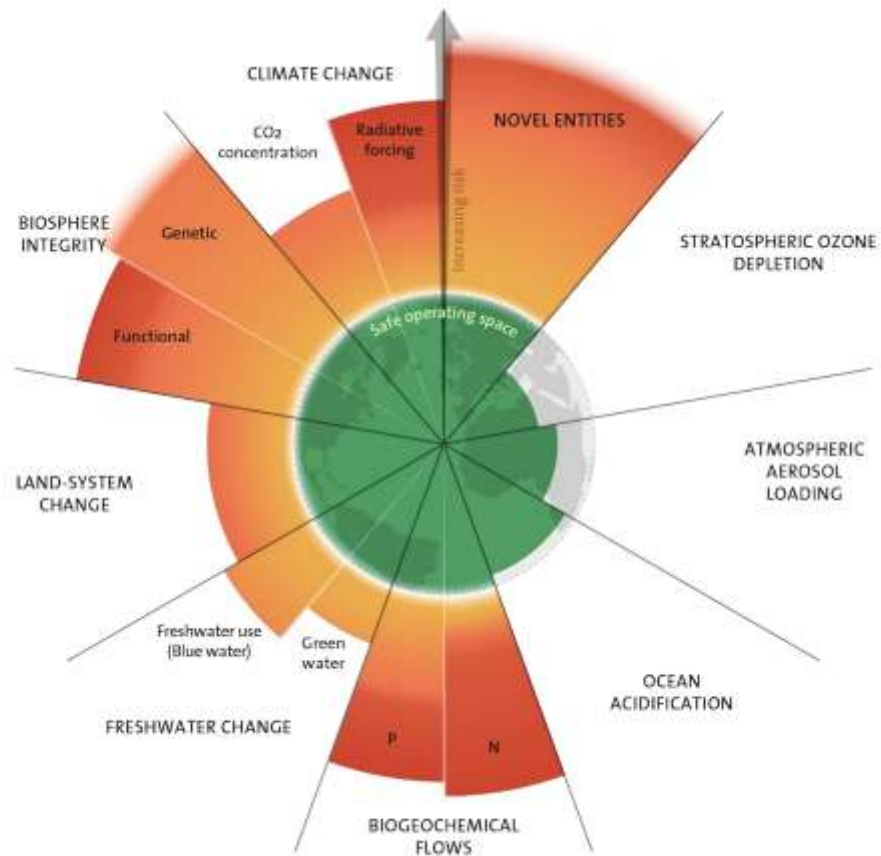
Het Deelatelier is een plek waar gereedschap gedeeld kan worden en kapotte spullen een nieuw leven krijgen.

Bert en zijn
vrienden timmeren
aan een nieuwe
economie

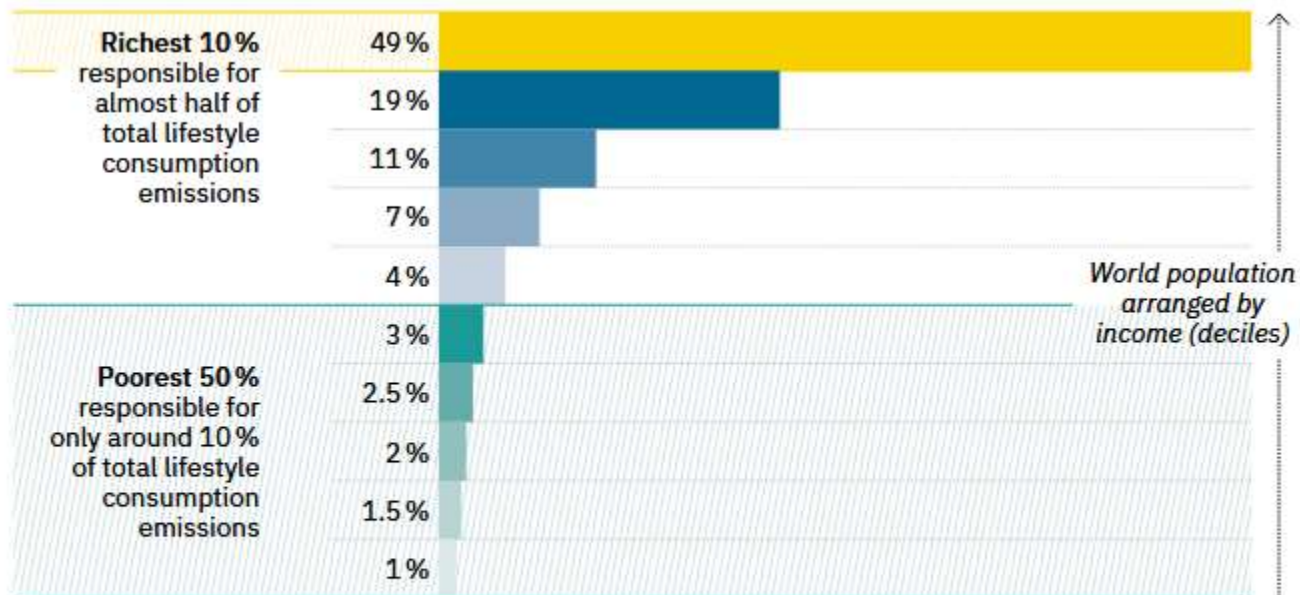

Figure 1: Percentage of CO₂ emissions by world population
(Source: Gore & Alestig, 2020)

Tijd voor een nieuw economisch systeem: *postgroei*

Steeds meer kritische denkers, organisaties en instituten stellen een economie met *groei* als enige doel in vraag.

voorbeelden:

Paus Franciscus
in Laudato Si

Kate Raworth
Donuteconomie

Jonas van der
Slycken - Genoeg
voor Iedereen

OESO

Tijd voor een nieuw economisch systeem: *postgroei*

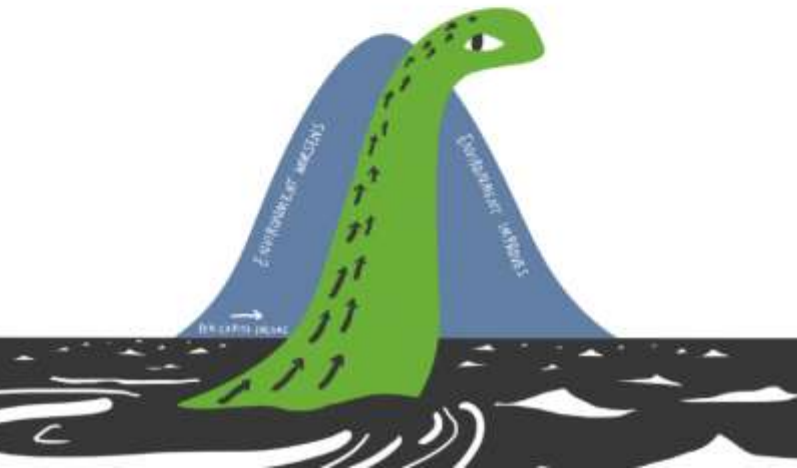
Groei	Postgroei
economische groei voorop	planetaire grenzen en rechtvaardige herverdeling voorop
belang van BBP/capita en inkomen	andere indicatoren
welvaart	welzijn, duurzaamheid, inclusiviteit
neoliberaal beleid (vrije markt, vrije handel, flexibiliseren van de arbeidsmarkt, privatisering, individuen centraal)	post-groei beleid: arbeidsduurverkorting, jobzekerheid, sociale connecties, gemeenschap

Groene Groei

Decoupling Debunked

Evidence and arguments against
green growth as a sole strategy
for sustainability

“Inzetten op technologie en efficiëntie om economische groei te vergroenen is een onbegonnen opdracht. Probeer maar eens te vertragen als je alle remmen los gooit en plankgas geeft.”

Jonas van der Slycken in Genoeg voor Iedereen

Degrowth: meer dan gewoon minder groeien

“Degrowth gaat over economische democratie, over opnieuw macht opeisen over wat we produceren en consumeren als samenleving. Zowel op globaal als lokaal vlak moeten we ons de vraag stellen: hoeveel is genoeg?”

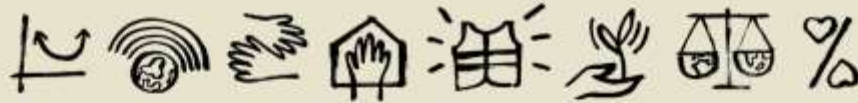
Jason Hickel - Less is More: how degrowth can save the world

Degrowth is niet hetzelfde als een blinde recessie

Hoe maken we Degrowth werkelijkheid?

Beleidsverandering nodig - inspiratie uit More Than Enough Campagne

We willen welzijn als centrale beleidsdoelstelling	+
We willen veilig leven binnen planetaire grenzen	+
We willen een eerlijke verdeling van rijkdom	+
We willen gegarandeerde basisdiensten	+
We willen zinvol werk	+
We willen een cultuur van duurzaamheid	+
We willen internationale rechtvaardigheid	+
We willen onze economieën democratiseren	+

Om Degrowth werkelijkheid te maken, hebben we meer nodig dan goed beleid

Table 1
Degrowth: less and more.

	Less	More
<i>Transactions with nature</i>	Matter and energy throughput, extractivism and instrumental treatment of nature, waste, pollution, greenhouse gas emissions, production and consumption of unnecessary goods, transportation/food miles, built environments, artificial obsolescence	Cleaner energy forms, regard for planetary boundaries, valuing and preserving biodiversity and life, place-sensitivity, place-based activities/localisation, nature-based economic activities
<i>Social interactions between persons</i>	Competitiveness, greed, individualism, intolerance, racism, sexism, climate change denial, homophobia, xenophobia, hate, fear, alienation, instrumental treatment of humans	Empathy, compassion, peacefulness, solidarity, sufficiency, kindness, generosity and tolerance of diversity, spontaneous right action, fellow-feeling, respect and concern for others, care, mutual learning, democracy
<i>Social structures</i>	Growth imperative, competition, inequality, patriarchy, rigid hierarchies, bureaucracy, structures of oppression, exploitation, domination, poverty, suffering	Collaboration, equal distribution of economic and other resources, flat hierarchies
<i>Inner being</i>	Egoism and ego-realisation, egocentrism, equating the ego with the self, short-term orientation, entitlement, possessiveness and materialism ("to have"), hedonism	Love, creativity, oneness, gentleness towards being and beings, awareness, curiosity, transcending the narrow ego/self, seeing oneself as part of the broader existence, self-realisation, fulfilment, harmony, joy, reflection/mindfulness

Dat is exact wat Bert
doet.

Bert maakt ook degrowth
werkelijkheid.

Hij bouwt aan een
economie van genoeg.

Bert en zijn vrienden bouwen aan een nieuwe economie

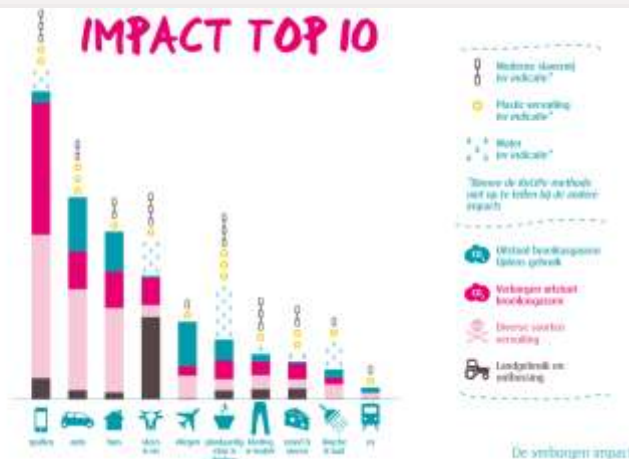
- ze gaan regelrecht in tegen het systeem van overproductie en **overconsumptie**
 - belangrijk want de impact van de consumptie van spullen op het milieu is groter dan de impact van bijvoorbeeld vleesconsumptie
- ze zorgen voor een **minder grote afhankelijkheid van grondstoffen**
- ze brengen de **economie opnieuw naar het dorpsplein**
 - minder transportkilometers, minder financiële tussenpersonen
 - opnieuw macht over economische beslissingen
- ze zijn inherent **sociaal**
 - samenwerking tussen mensen en andere collectieven
 - vaak solidaire tarieven: je moet zelf geen nieuw gereedschap kopen, maar kan delen met anderen. Dat bespaart kosten.

Buurthuis Posthof: duurzaam sociaal werk zonder opgeheven vingertje

18 maart 2024 Lisa Dewetere

Gaan sociaal werk en duurzaamheid hand in hand? Buurthuis Posthof in het Antwerpse Berchem bewijst van wel: "Laat het opgeheven vingertje achterwege en inspireer elkaar."

ARMHEDEN | RIJMAAT | SOCIALE PROFESSIONAL
DOSSIER: STEEN SOCIAAL WERK

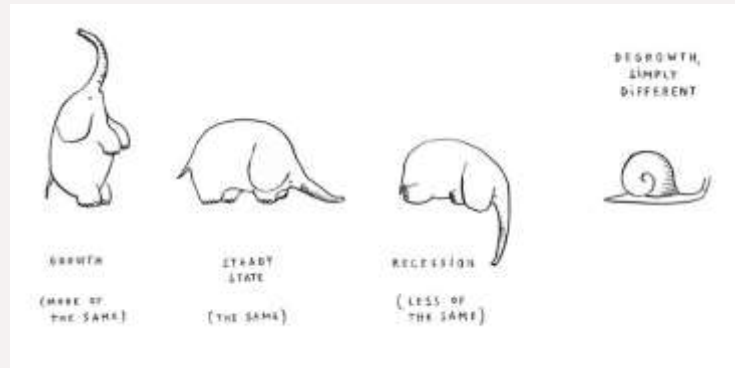
TARIEVEN

Solidair tarief € 10/jaar: mensen met een laag inkomen mogen rekenen op solidariteit. Of mensen die niet of nauwelijks van de uitlendienst gebruik maken, maar het initiatief willen (blijven) steunen kunnen voor het solidair tarief kiezen.

- **Basistarief € 40/jaar:** met dit tarief kunnen we de kosten van de werking en het onderhoud van het materiaal dekken, en af en toe een toestel vervangen.
- **Groeitarief € 60/jaar:** mensen die heel veel gebruik maken van de uitlendienst, of in het algemeen mensen die willen dat de uitlendienst kan groeien en zijn arsenaal kan uitbreiden, kiezen voor dit tarief.
- **Groepstarief € 150/jaar:** we vragen aan organisaties om voor dit tarief te kiezen.

Een economie van genoeg

- tegenover een economie die nooit genoeg lijkt te hebben
- wil als begrip toevoegen aan het debat rond de postgroei-economie
- **actiegericht!** Er is een rijkdom van doorleefde kennis op academisch en grassroots niveau over hoe iedereen een kwaliteitsvol leven kan leiden, binnen de grenzen van mens en planeet
 - focus **niet enkel op individuele** levensstijlverandering
 - **collectieve** actie

Act local, think global

- Degrowth in het globale noorden, economische soevereiniteit in het zuiden
 - macht over eigen grondstoffen
 - neokolonialisme

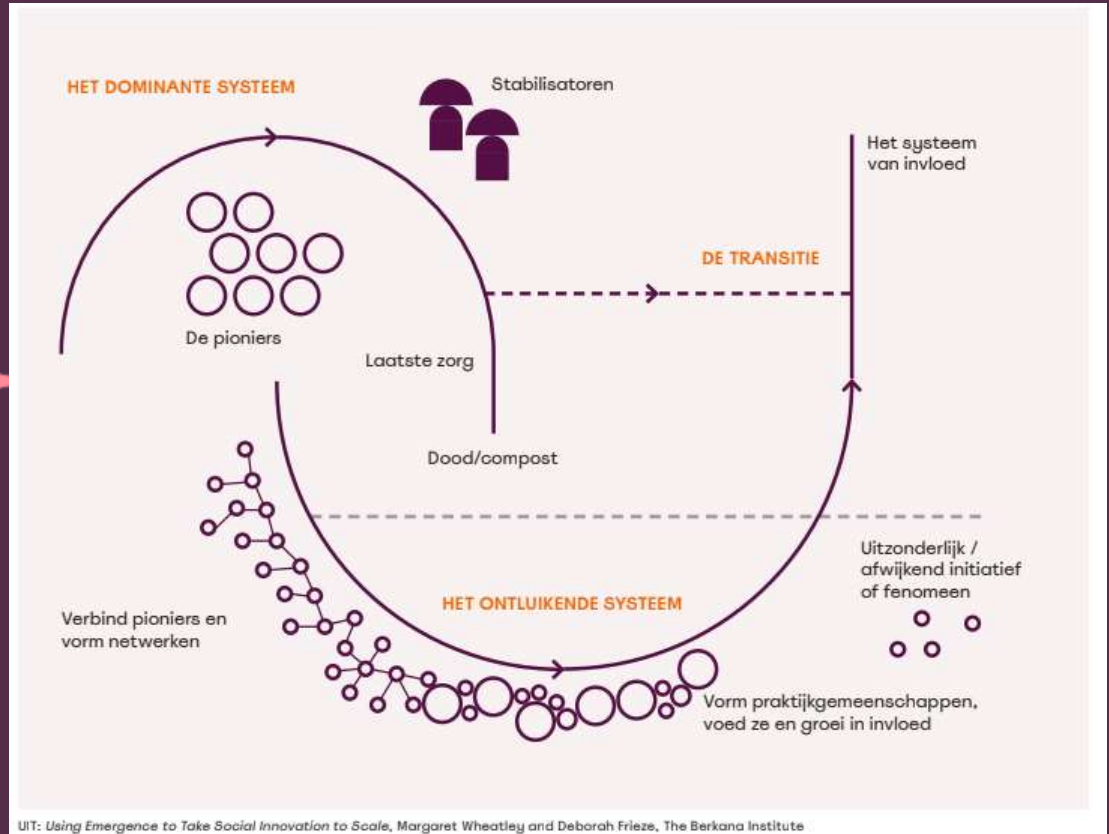

Bert is niet alleen

De rol van De Transformisten -

Het Two-Loops Model

Deze initiatieven veranderen de cultuur, verkennen de toekomst en geven handelsperspectief

- Wat Bert en zijn vrienden doen, is **niet nieuw**. We zijn het simpelweg afgeleerd.
 - individualisme en meritocratie werden het hoogste goed
 - nochtans op heel wat andere plekken en in heel wat andere tijden is/was samenwerken en delen wél de maatstaf
 - mogelijkheid om cultuur te veranderen door te doen: coöperatie en solidariteit

Deze initiatieven veranderen de cultuur, verkennen de toekomst en geven handelsperspectief

Opnieuw **grip** krijgen over eigen leven en beslissingen

- grip is nodig om het **handelsperspectief** te vergroten en te geloven dat het anders kan
- **geloof in politieke instituties is vandaag laag**: top-down beslissingen zullen grip niet meteen vergroten

Deze initiatieven veranderen de cultuur, verkennen de toekomst en geven handelsperspectief

Toekomstverkennen

- hoe kunnen we een toekomst vormgeven die wél sociaal en rechtvaardig is?
- welke praktijken zijn daarvoor nodig?
- deel- en repareerinitiatieven vormen de perfecte experimenteerplek hiervoor

→ **Cultuurverandering & handelsperspectieven die nodig zijn voor de transformatie richting een klimaatrechtvaardige samenleving**

“The ultimate, hidden truth
of the world is that it is
something that we make,
and could just as easily
make differently.”

DAVID GRAEBER

Vragen? Ideeën?
Aanvullingen?

Merci om te luisteren!

Stefanie De Bock -
beleidsmedewerker De Transformisten

stefanie@detransformisten.be

www.detransformisten.be

